Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 9. júna 2016*

„Odvolanie — Kartely — Článok 81 ES — Španielsky trh s cestným bitúmenom — Rozdelenie trhu a určenie cien — Neprimeraná dĺžka konania pred Všeobecným súdom Európskej únie — Neprimeraná dĺžka konania pred Európskou komisiou — Odvolanie týkajúce sa trov konania“

Vo veci C-616/13 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 27. novembra 2013,

Productos Asfálticos (PROAS) SA, so sídlom v Madride (Španielsko), v zastúpení: C. Fernández Vicién, abogada,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: C. Urraca Caviedes a F. Castillo de la Torre, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. J. Rivas, advokát,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda štvrtej komory T. von Danwitz, vykonávajúci funkciu predsedu piatej komory, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu piatej komory, sudcovia D. Šváby (spravodajca), A. Rosas a C. Vajda,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: španielčina.

Rozsudok

1 Spoločnosť Productos Asfálticos (PROAS) SA svojím odvolaním navrhuje zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. septembra 2013, PROAS/Komisia (T-495/07, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2013:452), ktorým tento súd zamietol jej žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia Komisie K(2007) 4441 v konečnom znení z 3. októbra 2007 týkajúceho sa konania podľa článku [81 ES] [vec COMP/38.710 – Bitúmen (Španielsko)] (ďalej len „sporné rozhodnutie“) v rozsahu, v akom sa týka tejto spoločnosti, ako aj subsidiárne, k zníženiu pokuty, ktorá jej bola uložená.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1/2003

2 Článok 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [81 a 82 ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) stanovuje, že „Súdny dvor má neobmedzenú súdnu právomoc na preskúmanie rozhodnutí, v ktorých Komisia stanovila pokutu alebo pravidelné penále [a m]ôže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo pravidelné penále“.

Usmernenia z roku 1998

3 Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku [65 ods. 5 ESUO] (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia z roku 1998“) vo svojom bode 1 A, ktorý sa týka posudzovania závažnosti porušenia, uvádzajú:

„A. Závažnosť

Pri posudzovaní závažnosti porušenia pravidiel sa musí brať do úvahy [jeho] povaha, skutočný dosah na trh, tam, kde je ho možné merať a veľkosť relevantného zemepisného trhu.

Preto sa porušovania pravidiel budú zadeľovať do jednej z troch kategórií: mierne priestupky, závažné priestupky a veľmi závažné priestupky.

…

— veľmi závažné priestupky:

Tieto budú vo všeobecnosti horizontálne obmedzenia, ako sú ‚cenové kartely‘ a kvóty podielu na trhu…

Pravdepodobné pokuty: nad 20 miliónov [eur]

…“

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

4 Okolnosti predchádzajúce sporu boli opísané v bodoch 1 až 89 napadnutého rozsudku a možno ich zhrnúť nasledujúcim spôsobom.

5 Výrobok, ktorého sa týka porušenie, je penetračný bitúmen, ktorý neprešiel žiadnym spracovaním a používa sa na výstavbu a údržbu ciest.

6 Na španielskom trhu s bitúmenom pôsobia na jednej strane traja výrobcovia, a síce skupiny Repsol, CEPSA-PROAS a BP, a na druhej strane dovozcovia, medzi ktorých patria skupiny Nynäs a Petrogal.

7 Skupina CEPSA-PROAS je medzinárodnou skupinou spoločností v odvetví energetiky, ktorá je kótovaná na burze a prítomná vo viacerých krajinách. Spoločnosť PROAS, ktorá je od 1. marca 1991 dcérskou spoločnosťou v 100 % vlastníctve spoločnosti Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA, uvádza na trh bitúmen vyrobený touto spoločnosťou a zároveň vyrába a uvádza na trh iné výrobky z bitúmenu.

8 V nadväznosti na žiadosť o oslobodenie od pokút predloženú 20. júna 2002 jednou zo spoločností skupiny BP podľa oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 2002“) boli v dňoch 1. a 2. októbra 2002 vykonané v spoločnostiach skupín Repsol, CEPSA-PROAS, BP, Nynäs a Petrogal vyšetrovania.

9 Dňa 6. februára 2004 Komisia zaslala dotknutým podnikom prvú sériu žiadostí o informácie podľa článku 11 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvého nariadenia implementujúceho články [81 a 82 ES] (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3).

10 Faxmi z 31. marca a 5. apríla 2004 spoločnosti skupiny Repsol, ako aj PROAS predložili Komisii žiadosť na základe oznámenia o spolupráci z roku 2002 doplnenú o vyhlásenie podniku.

11 Komisia po tom, ako dotknutým podnikom zaslala štyri ďalšie žiadosti o informácie, formálne začala konanie a v dňoch od 24. do 28. augusta 2006 zaslala dotknutým spoločnostiam skupín BP, Repsol, CEPSA-PROAS, Nynäs a Petrogal oznámenie o výhradách.

12 Dňa 3. októbra 2007 Komisia prijala sporné rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že trinásť spoločností, ktoré boli jeho adresátmi, sa spoločne zúčastnili na súbore dohôd o rozdelení trhu a určení cien penetračného cestného bitúmenu v Španielsku (s výnimkou Kanárskych ostrovov).

13 Komisia sa domnievala, že každé z dvoch zistených obmedzení hospodárskej súťaže, teda horizontálne dohody o rozdelení trhu a koordinácia cien, už svojou povahou patrí medzi najzávažnejšie typy porušení článku 81 ES, ktoré možno podľa judikatúry označiť za „veľmi závažné“ porušenia.

14 S ohľadom na závažnosť porušenia, hodnotu relevantného trhu odhadovanú v roku 2001, ktorý bol posledným celým rokom porušenia, na 286 400 000 eur a skutočnosť, že porušenie sa obmedzovalo na predaj bitúmenu len v jednom členskom štáte, Komisia stanovila „východiskovú sumu“ pokút, ktoré sa majú uložiť, na 40 000 000 eur.

15 Komisia ďalej rozdelila spoločnosti, ktorým bolo sporné rozhodnutie určené, do viacerých kategórií podľa ich relatívneho významu na relevantnom trhu, aby mohla uplatniť rozdielne zaobchádzanie na účely zohľadnenia ich skutočnej hospodárskej schopnosti spôsobiť vážnu ujmu hospodárskej súťaži.

16 Skupina Repsol a spoločnosť PROAS, ktorých podiely na relevantnom trhu v roku 2001 dosahovali 34,04 % a 31,67 %, boli zaradené do prvej kategórie, skupina BP s podielom na trhu vo výške 15,19 % do druhej kategórie a skupiny Nynäs a Petrogal, ktorých podiely na trhu sa nachádzali medzi 4,54 % a 5,24 %, do tretej kategórie. Na tomto základe boli prispôsobené „základné sumy“ uložených pokút takto:

— prvá kategória, pre skupinu Repsol a spoločnosť PROAS: 40 000 000 eur,

— druhá kategória, pre skupinu BP: 18 000 000 eur a

— tretia kategória, pre skupiny Nynäs a Petrogal: 5 500 000 eur.

17 Pokiaľ ide o PROAS, Komisia po tom, ako zvýšila „základnú sumu“ pokút podľa dĺžky trvania porušenia, a síce jedenásť rokov a sedem mesiacov (od 1. marca 1991 do 1. októbra 2002), zastávala názor, že sumu pokuty, ktorá sa má uložiť tomuto podniku, treba zvýšiť o 30 % z dôvodu priťažujúcich okolností, keďže tento podnik patril medzi významných „pôvodcov“ dotknutého kartelu.

18 Komisia takisto rozhodla, že PROAS mala podľa oznámenia o spolupráci z roku 2002 nárok na zníženie pokuty o 25 % v porovnaní so sumou, ktorá jej za normálnych okolností mala byť uložená.

19 Na základe týchto skutočností bola spoločnostiam CEPSA a PROAS spoločne a nerozdielne uložená pokuta vo výške 83 850 000 eur.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

20 Žalobou podanou do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. decembra 2007 odvolateľka požiadala o zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa jej týka, a subsidiárne o zníženie sumy pokuty, ktorá jej bola uložená. Takisto navrhla, aby bola Komisia zaviazaná na náhradu trov konania.

21 Na podporu svojej žaloby odvolateľka uviedla osem žalobných dôvodov.

22 Všeobecný súd zamietol každý z týchto žalobných dôvodov a v dôsledku toho zamietol žalobu v celom rozsahu.

23 Vo svojom protinávrhu Komisia požiadala Všeobecný súd, aby v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci zvýšil sumu pokuty uloženej spoločnosti PROAS, Všeobecný súd však tomuto návrhu nevyhovel.

Návrhy účastníkov konania

24 Svojím odvolaním PROAS navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil napadnutý rozsudok,

— s konečnou platnosťou rozhodol o spore bez toho, aby vrátil vec Všeobecnému súdu, a zrušil sporné rozhodnutie alebo subsidiárne znížil pokutu, ktorá jej bola uložená,

— subsidiárne vrátil vec na prejednanie Všeobecnému súdu a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

25 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie a

— zaviazal odvolateľku na náhradu trov konania.

O odvolaní

26 Na podporu svojho odvolania uvádza odvolateľka štyri odvolacie dôvody.

27 Prvý odvolací dôvod, ktorý sa skladá zo štyroch častí, je založený na porušení článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003. Svojím druhým odvolacím dôvodom, ktorý je potrebné preskúmať najskôr, odvolateľka

tvrdí, že Všeobecný súd poskytol nesprávny výklad bodu 1 A usmernení z roku 1998. Tretí odvolací dôvod je založený na porušení zásady dodržania primeranej lehoty. Štvrtý odvolací dôvod sa týka porušenia článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej.

O druhom odvolacom dôvode založenom na nesprávnom výklade bodu 1 A usmernení z roku 1998

Argumentácia účastníkov konania

28 Svojím druhým odvolacím dôvodom, ktorý smeruje proti bodom 129 až 135, 140 až 143, 149, ako aj 439 až 442 napadnutého rozsudku, odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že nesprávnym výkladom bodu 1 A usmernení z roku 1998 porušil zásady právnej istoty a rovnosti zaobchádzania, ako aj jej právo na obhajobu.

29 V prvom rade sa domnieva, že Všeobecný súd mal podľa znenia tohto bodu a cieľov politiky hospodárskej súťaže overiť, či Komisia na účely stanovenia základnej sumy pokuty zohľadnila dopad dotknutého porušenia na trh, keďže tento dopad bolo v prejednávanej veci „možné merať“.

30 Všeobecný súd však pripustil, že Komisia kvalifikovala sporné porušenie v zmysle uvedeného bodu ako „veľmi závažný priestupok“ a základnú sumu pokuty určila na dvojnásobok minimálnej sumy stanovenej pre takéto porušenia bez toho, aby posúdila jeho dopad.

31 Všeobecný súd takisto nedodržal záväznú povahu usmernení pre Komisiu, ktorá ich vydala, tým, že jej umožnil odchýliť sa od jej predchádzajúcej rozhodovacej praxe, a podľa odvolateľky porušil článok 47 Charty tým, že pripísal domnienke, že kartely predstavujú veľmi závažné porušenia „len na základe ich samotnej povahy“, nevyvrátiteľnú povahu.

Posúdenie Súdnym dvorom

32 Týmto odvolacím dôvodom odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia bola oprávnená kvalifikovať sporné porušenie ako „veľmi závažné“ v zmysle bodu 1 A usmernení z roku 1998 z dôvodu samotnej povahy tohto porušenia.

33 V tomto ohľade stačí pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou z usmernení z roku 1998 vyplýva, že horizontálne cenové kartely alebo rozdelenia trhu možno kvalifikovať ako veľmi závažné porušenia už z dôvodu ich samotnej povahy bez toho, aby Komisia musela preukázať konkrétny dopad porušenia na trh (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. septembra 2009, Prym a Prym Consumer/Komisia, C-534/07 P, EU:C:2009:505, bod 75; z 24. septembra 2009, Erste Group Bank a i./Komisia, C-125/07 P, C-133/07 P a C-137/07 P, EU:C:2009:576, bod 103, ako aj z 8. mája 2013, Eni/Komisia, C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 97).

34 Preto Všeobecný súd oprávnene a bez toho, aby porušil zásadu právnej istoty a rovnosti zaobchádzania, právo odvolateľky na obhajobu alebo článok 47 Charty, po tom, ako v bode 130 napadnutého rozsudku pripomenul, že sporné porušenie malo formu horizontálnych dohôd o rozdelení trhu a určení cien, a v bode 133 tohto rozsudku pripomenul judikatúru, ktorá je v podstate uvedená v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, zamietol argumentáciu odvolateľky, podľa ktorej Komisia nemohla označiť sporné porušenie ako „veľmi závažný priestupok“ v zmysle bodu 1 A usmernení z roku 1998 bez toho, aby posúdila jeho dopad na trh.

35 V dôsledku toho musí byť druhý odvolací dôvod zamietnutý ako nedôvodný.

O prvom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 47 Charty, článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003

O prvej a druhej časti prvého odvolacieho dôvodu, ktoré sú založené na skreslení dôvodov uvedených odvolateľkou a porušení práva na účinnú súdnu ochranu

– Argumentácia účastníkov konania

36 Prvou časťou svojho prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že v bodoch 125, 127 a 140 až 142 napadnutého rozsudku skreslil žalobné dôvody, ktoré uviedla. Na jednej strane tak pripustil, že odvolateľka len spochybnila kvalifikáciu predmetného porušenia ako „veľmi závažného priestupku“ bez toho, aby samostatne spochybnila základnú sumu pokuty, ktorá jej bola uložená. Na druhej strane zastával názor, že odvolateľka uviedla charakteristické vlastnosti španielskeho trhu z titulu poľahčujúcich okolností, a nie ako skutočnosti preukazujúce nižšiu závažnosť sporného porušenia.

37 Všeobecný súd tým odvolateľke v žiadnom okamihu neumožnil spochybniť základnú sumu 40 000 000 eur, ktorú Komisia stanovila v spornom rozhodnutí, čím zabránil jej obhajobe.

38 V tejto súvislosti odvolateľka takisto v rámci druhej časti svojho prvého odvolacieho dôvodu, ktorá smeruje proti bodom 129 až 143, 149 až 160 a 439 až 446 napadnutého rozsudku, tvrdí, že Všeobecný súd si tým, že nevykonal žiadne samostatné preskúmanie tvrdení, ktoré uviedla v súvislosti so závažnosťou porušenia, a tým, že len prevzal hodnotenia Komisie uvedené v spornom rozhodnutí a výklad, ktorý táto inštitúcia uviedla so zreteľom na svoje vlastné usmernenia, nesplnil „svoju povinnosť výkonu neobmedzenej súdnej právomoci pri preskúmaní sporného rozhodnutia v zmysle článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003“.

39 Odvolateľka tvrdí, že hoci vytýkala Komisii, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnila, pokiaľ ide o závažnosť a zemepisný rozsah porušenia, Všeobecný súd len zopakoval tvrdenia v tomto ohľade obsiahnuté v spornom rozhodnutí. Rovnako sa domnieva, že Všeobecný súd nepripísal dostatočnú váhu skutočnosti, že v prejednávanej veci existovali tlaky zo strany španielskej vlády, najmä keď v bode 138 napadnutého rozsudku zastával názor, že išlo len o schválenie alebo tolerovanie porušenia zo strany vnútroštátnych orgánov. Ďalej sa domnieva, že pokiaľ ide o konkrétny dopad sporného kartelu na trh, Všeobecný súd len odkazuje na usmernenia z roku 1998 a pokiaľ ide o prispôsobenie základnej sumy pokuty, uvádza neúčinné odôvodnenie.

40 Okrem toho Všeobecný súd „pri preskúmaní [sporného] rozhodnutia nevykonal svoju neobmedzenú súdnu právomoc“.

41 Komisia sa domnieva, že prvá a druhá časť prvého odvolacieho dôvodu sú zjavne nedôvodné.

– Posúdenie Súdnym dvorom

42 Pokiaľ ide o druhú časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorý treba preskúmať ako prvý, je potrebné najskôr pripomenúť, že systém súdneho preskúmania rozhodnutí Komisie týkajúcich sa konaní o uplatnení článkov 101 a 102 ZFEÚ, predstavuje preskúmavanie zákonnosti aktov inštitúcií stanovené článkom 263 ZFEÚ, ktoré môže byť doplnené na základe článku 261 ZFEÚ a na základe žiadosti odvolateliek výkonom neobmedzenej súdnej právomoci Všeobecného súdu, pokiaľ ide o sankcie uložené v tejto oblasti Komisiou (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 71).

43 V tejto súvislosti, ako mal Súdny dvor možnosť už viackrát spresniť, sa rozsah preskúmania zákonnosti stanovený v článku 263 ZFEÚ vzťahuje na všetky časti rozhodnutia Komisie týkajúce sa konaní o uplatnení článkov 101 a 102 ZFEÚ, ktorých hĺbkové právne aj vecné preskúmanie vykonáva Všeobecný súd s ohľadom na dôvody predložené odvolateľmi, a to so zreteľom na všetky skutočnosti predložené odvolateľmi bez ohľadu na to, či nastali pred alebo po prijatí rozhodnutia, či boli predtým predložené v rámci správneho konania alebo prvýkrát v rámci konania o žalobe podanej na Všeobecný súd, ak sú tieto skutočnosti relevantné na účely preskúmania zákonnosti rozhodnutia Komisie (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 72).

44 Naopak, rozsah tejto neobmedzenej súdnej právomoci priznanej Všeobecnému súdu je prísne obmedzený, na rozdiel od preskúmania zákonnosti stanovenej v článku 263 ZFEÚ, na určenie výšky pokuty (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 76).

45 Preto druhú časť prvého odvolacieho dôvodu odvolateľky, ktorá sa týka porušenia článku 261 ZFEÚ a článku 31 nariadenia č. 1/2003, je potrebné chápať tak, že smeruje proti skutočnosti, že Všeobecný súd pri preskúmaní výšky pokuty uloženej sporným rozhodnutím nevykonal svoju neobmedzenú súdnu právomoc.

46 Treba však konštatovať, že Všeobecný súd v bodoch 129 až 164 napadnutého rozsudku poskytol podrobný výklad faktorov, ktoré zohľadnil na účely posúdenia stupňa závažnosti dotknutého porušenia, ktorý stanovila Komisia v spornom rozhodnutí.

47 V tomto ohľade sa Všeobecný súd v prvom rade domnieval, že Komisia oprávnene označila dotknuté porušenie ako „veľmi závažný priestupok“ v zmysle bodu 1 A usmernení z roku 1998.

48 V druhom rade zastával názor, že Komisia bola v každom prípade oprávnená stanoviť základnú sumu pokuty uloženej spoločnosti PROAS na 40 000 000 eur bez toho, aby musela zohľadniť konkrétny dopad kartelu na relevantný trh. Na tieto účely sa domnieval, že odvolateľka nepreukázala, že tento trh nemal celonárodnú povahu. Okrem toho zohľadnil celkovú hodnotu španielskeho trhu s penetračným bitúmenom v roku 2001, ako aj podiely spoločnosti PROAS na tomto trhu, ktorých výška dosahovala 31,67 %.

49 Napokon vzhľadom na tieto skutočnosti v bode 158 napadnutého rozsudku zastával názor, že „aj za predpokladu, že by bola preukázaná neexistencia konkrétneho dopadu kartelu na relevantný trh, Všeobecný súd by to nemohlo viesť k tomu, aby zmenil výšku pokuty“.

50 Odôvodnenie uvedené v bodoch 439 až 446 napadnutého rozsudku nemožno kritizovať ani z dôvodu, že Všeobecný súd pri preskúmaní nevykonal svoju neobmedzenú súdnu právomoc. Všeobecný súd totiž poskytol podrobnú odpoveď na výhrady odvolateľky, keďže každú z nich posúdil individuálne. Je to tak so zreteľom na výhrady týkajúce sa po prvé nedostatku odôvodnenia sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o neexistenciu konkrétneho dopadu sporného kartelu na trh, po druhé nejasnosti zo strany účastníkov porušenia, pokiaľ ide o zákonnosť dohôd, ktorá vznikla v dôsledku intervenčnej politiky španielskej vlády, a po tretie vyhodnotenia jednotlivých podielov účastníkov porušenia na základe ich obratu týkajúceho sa penetračného bitúmenu.

51 Navyše samotná skutočnosť, že Všeobecný súd v bodoch 157, 158 a 449 napadnutého rozsudku takisto v rámci výkonu svojej neobmedzenej súdnej právomoci, pokiaľ ide o pokutu uloženú spoločnosti PROAS, schválil viaceré prvky posúdenia, ktoré v spornom rozhodnutí uskutočnila Komisia a ktorých zákonnosť bola predtým konštatovaná, nemôže znamenať, že Všeobecný súd nevykonal pri preskúmaní svoju neobmedzenú právomoc (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2013, Eni/Komisia, C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 99).

52 Okrem toho vzhľadom na to, že odvolateľka spochybňuje posúdenie dôkazov, ktoré uskutočnil Všeobecný súd so zreteľom na tlaky vykonávané španielskou vládou a konkrétne skutočnosť, že ich tento súd považoval za schválenie alebo tolerovanie porušenia zo strany vnútroštátnych orgánov, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora len Všeobecný súd má právomoc konštatovať a posúdiť skutkový stav a v zásade skúmať dôkazy, ktoré uznal na preukázanie tohto skutkového stavu. Pokiaľ totiž boli tieto dôkazy riadne získané a boli rešpektované všeobecné právne zásady a procesné pravidlá uplatniteľné v oblasti dôkazného bremena a dokazovania, jedine Všeobecnému súdu prislúcha posúdiť hodnotu, ktorú treba priznať dôkazom, ktoré mu boli predložené. Toto posúdenie teda nepredstavuje, s výnimkou prípadu skreslenia týchto dôkazov, právnu otázku, ktorá by sama osebe podliehala preskúmaniu Súdneho dvora (rozsudok z 20. januára 2016, Toshiba Corporation/Komisia, C-373/14 P, EU:C:2016:26, bod 40).

53 V dôsledku toho sa musí druhá časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako čiastočne neprípustná a čiastočne nedôvodná.

54 Pokiaľ ide o prvú časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorá sa týka údajného skreslenia dôvodov, ktoré boli predložené Všeobecnému súdu, tvrdenie, podľa ktorého sa Všeobecný súd nesprávne domnieval, že odvolateľka spochybnila len kvalifikáciu dotknutého porušenia ako „veľmi závažného priestupku“ bez toho, aby samostatne spochybnila výšku pokuty, ktorá jej bola uložená, je neúčinné. Ako totiž vyplýva z bodu 48 tohto rozsudku, Všeobecný súd sa v každom prípade neobmedzil len na preskúmanie kvalifikácie dotknutého porušenia ako „veľmi závažného priestupku“, ale preskúmal aj určenie výšky pokuty.

55 To isté platí, pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého Všeobecný súd zastával názor, že odvolateľka uviedla charakteristické vlastnosti španielskeho trhu z titulu poľahčujúcich okolností, a nie ako skutočnosti preukazujúce nižšiu závažnosť sporného porušenia. Pokiaľ totiž Všeobecný súd preskúmal tvrdenia odvolateľky týkajúce sa charakteristík španielskeho trhu v rámci preskúmania poľahčujúcich okolností, nemožno mu v žiadnom prípade vytýkať, že ich nepreskúmal v rámci posúdenia závažnosti porušenia (pozri rozsudok z 5. decembra 2013, Solvay Solexis/Komisia, C-449/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:802, body 78 a 79).

56 Z toho vyplýva, že prvá časť prvého odvolacieho dôvodu musí byť zamietnutá ako neúčinná.

O tretej časti prvého odvolacieho dôvodu založenej na porušení zásady rovnosti zaobchádzania

57 Treťou časťou svojho prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že porušil zásadu rovnosti zaobchádzania, keď v bodoch 161 až 164 napadnutého rozsudku rozhodol, že Komisia bola oprávnená odchýliť sa od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe v oblasti hospodárskej súťaže, ktorá vyplýva najmä z rozhodnutia Komisie K(2006) 4090 v konečnom znení z 13. septembra 2006 týkajúceho sa konania o uplatnení článku [81 ES] [vec COMP/F/38.456 – Bitúmen (Holandsko)].

58 V tomto ohľade stačí pripomenúť, ako to urobil Všeobecný súd v bode 161 napadnutého rozsudku, že podľa ustálenej judikatúry predchádzajúca rozhodovacia prax Komisie neslúži ako právny rámec pre pokuty v oblasti práva hospodárskej súťaže (pozri rozsudok z 23. apríla 2015, LG Display a LG Display Taiwan/Komisia, C-227/14 P, EU:C:2015:258, bod 67, ako aj citovanú judikatúru).

59 V dôsledku toho je potrebné tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako nedôvodnú.

O štvrtej časti prvého odvolacieho dôvodu založenej na tom, že Všeobecný súd efektívne neposúdil osobitný podiel spoločnosti PROAS na spornom porušení a odmietol nariadiť požadované opatrenia na zabezpečenie priebehu konania

– Argumentácia účastníkov konania

60 Štvrtou časťou prvého odvolacieho dôvodu, ktorá smeruje proti bodom 209 a 215 napadnutého rozsudku, odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu že sa na jednej strane dopustil nesprávneho posúdenia tým, že nepreskúmal z dôvodu, že ide o nové tvrdenie, argument odvolateľky, podľa ktorého metóda stanovenia hodnoty predaja, ktorú použila Komisia, mohla viesť k umelému zvýšeniu jej podielu na karteli, keďže Komisia vylúčila predaj v rámci skupiny uskutočnený inými účastníkmi kartelu a iné výrobky ako penetračný bitúmen.

61 Na druhej strane sa domnieva, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že zamietol jej žiadosť o nariadenie opatrení na zabezpečenie priebehu konania, ktorej cieľom bolo uložiť Komisii povinnosť poskytnúť dokumenty, ktoré mali odvolateľke umožniť preukázať, že Komisia sa dopustila pochybenia pri stanovení osobitného podielu spoločnosti PROAS na dotknutom karteli. Všeobecný súd tým znemožnil odvolateľke, aby účinne uplatnila svoju argumentáciu.

62 Komisia sa domnieva, že túto časť prvého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť.

– Posúdenie Súdnym dvorom

63 Pokiaľ ide o výhradu odvolateľky založenú na tom, že Všeobecný súd dostatočne účinne nepreskúmal osobitný podiel spoločnosti PROAS na spornom porušení, je potrebné konštatovať, že vychádzala z nesprávneho výkladu napadnutého rozsudku.

64 Z napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že Všeobecný súd dostatočne odôvodnil zamietnutie tejto výhrady. Na tieto účely v prvom rade v bodoch 204 až 208 napadnutého rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré nebolo možné, aby Komisia na účely určenia referenčného obdobia, na základe ktorého bola stanovená základná suma pokuty, zohľadnila hodnotu predaja zo strany skupiny Repsol spoločnosti Composán Distribución SA, a subsidiárne, v bodoch 211 až 215 tohto rozsudku uviedol, že odvolateľka neuviedla žiadnu argumentáciu, ktorá by sa týkala ostatných spoločností patriacich do tejto skupiny.

65 Preto za predpokladu, že Všeobecný súd v bode 209 tohto rozsudku nesprávne konštatoval, že argumentácia, ktorú odvolateľka v tomto ohľade uviedla, bola nová, tento súd v rámci svojho autonómneho posúdenia skutkového stavu z právneho hľadiska dostatočne uviedol dôvody, pre ktoré sa domnieval, že Komisia pri stanovení základnej sumy pokuty uloženej odvolateľke neporušila zásady proporcionality a rovnosti zaobchádzania.

66 Pokiaľ ide o to, že Všeobecný súd zamietol žiadosť odvolateľky nariadiť opatrenia na zabezpečenie priebehu konania alebo vykonanie dokazovania, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry len Všeobecný súd rozhoduje o prípadnej potrebe doplniť informácie, ktorými disponuje vo veciach, o ktorých rozhoduje (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. marca 2013, Viega/Komisia, C-276/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:163, bod 39 a citovanú judikatúru).

67 Vzhľadom na dostatočné odôvodnenie, ktoré v bodoch 204 až 208 napadnutého rozsudku uviedol Všeobecný súd na účely preukázania, že dokumenty týkajúce sa predaja zo strany skupiny Repsol spoločnosti Composán Distribución SA neboli relevantné, samotné tvrdenia odvolateľky týkajúce sa toho, že tieto dokumenty by mohli byť užitočné pre jej obhajobu, nestačia na preukázanie, že Všeobecný súd nerozhodoval s úplnou znalosťou veci. Z tohto dôvodu nemožno z daných tvrdení

vyvodiť povinnosť Všeobecného súdu uplatniť opatrenia na zabezpečenie priebehu konania alebo vykonanie dokazovania (pozri analogicky rozsudok z 19. marca 2015, Dole Food a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, C-286/13 P, EU:C:2015:184, bod 59).

68 Z toho vyplýva, že táto výhrada musí byť zamietnutá ako nedôvodná, rovnako ako aj štvrtá časť prvého odvolacieho dôvodu ako celok.

69 Vzhľadom na vyššie uvedené treba prvý odvolací dôvod zamietnuť.

O treťom odvolacom dôvode založenom na porušení zásady dodržania primeranej lehoty

Argumentácia účastníkov konania

70 Svojím tretím odvolacím dôvodom, ktorý smeruje proti bodom 372 až 400 napadnutého rozsudku, odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že sa na jednej strane dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že správne konanie vedené Komisiou, ktoré trvalo približne päť rokov a štyri mesiace, sa uskutočnilo v primeranej lehote, a preto nebola porušená zásada riadnej správy vecí verejných. V tejto súvislosti tvrdí, že primeranosť dĺžky tohto konania nemožno konštatovať vzhľadom na to, či Komisia dodržala premlčaciu lehotu stanovenú v nariadení č. 1/2003. Rovnako sa vzhľadom na postupné sprísnenie politiky Komisie v oblasti pokút za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže domnieva, že neprimerane dlhé trvanie tohto konania viedlo k uloženiu vyššej pokuty, než aká by jej bola uložená, pokiaľ by sa konanie skončilo v primeranej lehote.

71 Na druhej strane Všeobecnému súdu vytýka neprimeranú dĺžku súdneho konania, a síce päť rokov a deväť mesiacov, ktorú nemožno odôvodniť žiadnymi osobitnými okolnosťami.

72 So zreteľom na to, že súčet dĺžky trvania konaní, tak správneho, ako aj súdneho, prekračuje jedenásť rokov, ku ktorým treba pripočítať dĺžku prejednania tohto odvolania, odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor vyvodil priame dôsledky z tohto porušenia zásad dodržania primeranej lehoty a riadnej správy vecí verejných tým, že zruší napadnutý rozsudok a preskúma vec s cieľom zrušiť sporné rozhodnutie, alebo subsidiárne, zníži sumu uloženej pokuty bez toho, aby odvolateľka musela podať na Všeobecný súd žalobu o náhradu škody.

73 Komisia uvádza, že pokiaľ ide o tvrdenia týkajúce sa porušenia primeranej lehoty v rámci správneho a súdneho konania, odvolateľke prináleží, aby sa obrátila na Všeobecný súd so žalobou o náhradu škody. Dodáva, že odvolateľka v každom prípade nepredložila žiadny dôkaz preukazujúci, že dĺžka konaní pred Komisiou a Všeobecným súdom, či už sú posudzované samostatne alebo spoločne, bola so zreteľom na okolnosti vo veci samej neprimeraná.

Posúdenie Súdnym dvorom

74 Pokiaľ ide o prvú časť tohto odvolacieho dôvodu, ktorou odvolateľka vytýka Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že správne konanie neprekročilo primeranú lehotu, je potrebné pripomenúť, že hoci porušenie zásady dodržania primeranej lehoty môže odôvodniť zrušenie rozhodnutia prijatého v správnom konaní na základe článku 101 alebo 102 ZFEÚ, pokiaľ zahŕňa aj porušenie práva dotknutého podniku na obhajobu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. septembra 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, C-105/04 P, EU:C:2006:592, body 42 a 43), porušenie primeranej dĺžky takéhoto správneho konania zo strany Komisie, za predpokladu, že je preukázané, nemôže viesť k zníženiu uloženej pokuty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2014, Bolloré/Komisia, C-414/12 P, neuverejnený, EU:C:2014:301, bod 109).

75 V prejednávanej veci je opodstatnené uviesť, že Všeobecný súd v bodoch 375 až 377 napadnutého rozsudku s konečnou platnosťou rozhodol, čo odvolateľka napokon v rámci tohto odvolania nespochybnila, že odvolateľka nepreukázala, že výkon jej práva na obhajobu mohol byť ohrozený z dôvodov týkajúcich sa údajne neprimeranej dĺžky správneho konania.

76 Preto sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol žalobný dôvod odvolateľky smerujúci k tomu, aby bolo sporné rozhodnutie zrušené na základe údajne neprimeranej dĺžky správneho konania.

77 V tomto ohľade skutočnosť, že neprimerane dlhé trvanie uvedeného konania podľa odvolateľky viedlo k uloženiu vyššej pokuty, než aká by jej bola uložená, pokiaľ by sa konanie skončilo v primeranej lehote, nie je z dôvodu čisto špekulatívnej povahy tejto argumentácie relevantná.

78 Argumentácia odvolateľky musí byť preto v tomto bode zamietnutá ako nedôvodná.

79 Pokiaľ ide o to, že odvolateľka subsidiárne navrhuje zníženie pokuty, ktorá jej bola uložená, z dôvodu údajne neprimeranej dĺžky trvania správneho konania, treba uviesť, ako bolo pripomenuté v bode 74 tohto rozsudku, že takáto argumentácia je neúčinná.

80 Preto prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu nemožno vyhovieť.

81 Pokiaľ ide o druhú časť tohto odvolacieho dôvodu, ktorou odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že porušil jej právo na to, aby bolo rozhodnuté v primeranej lehote, je potrebné pripomenúť, že sankciou pre súd Únie za porušenie jeho povinnosti rozhodnúť o veciach, ktoré sú mu predložené, v primeranej lehote, vyplývajúcej z článku 47 druhého odseku Charty, je žaloba o náhradu škody podaná na Všeobecný súd, pričom takáto žaloba na rozdiel od tvrdenia odvolateľky predstavuje účinný prostriedok nápravy. Návrh na náhradu škody spôsobenej nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie Všeobecným súdom preto nemožno podať priamo na Súdny dvor v rámci odvolania, ale treba ho podať na samotný Všeobecný súd (pozri najmä rozsudky z 10. júla 2014, Telefónica a Telefónica de España/Komisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 66; z 9. októbra 2014, ICF/Komisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 57, ako aj z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, body 17 a 18).

82 Všeobecnému súdu, ktorý je príslušný podľa článku 256 ods. 1 ZFEÚ a rozhoduje o žalobe o náhradu škody, prináleží rozhodnúť o tejto žalobe v inom rozhodovacom zložení, než v ktorom rozhodoval spor, ktorý viedol ku konaniu, ktorého dĺžka sa kritizuje (pozri najmä rozsudky z 10. júla 2014, Telefónica a Telefónica de España/Komisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 67; z 9. októbra 2014, ICF/Komisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 58, ako aj z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 19).

83 V tomto ohľade, pokiaľ je zjavné bez toho, aby účastníci konania museli predložiť v tejto súvislosti ďalšie dôkazy, že Všeobecný súd dostatočne závažne porušil svoju povinnosť rozhodnúť vo veci v primeranej lehote, Súdny dvor na toto porušenie môže poukázať (pozri najmä rozsudky z 9. októbra 2014, ICF/Komisia, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, bod 59, ako aj z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 20).

84 V prejednávanej veci ide o taký prípad. Dĺžka konania na Všeobecnom súde, teda približne päť rokov a deväť mesiacov, ktorá konkrétne zahŕňa obdobie štyroch rokov a jedného mesiaca, ktoré, ako vyplýva z bodov 90 až 92 napadnutého rozsudku, uplynuli bez akéhokoľvek procesného úkonu medzi koncom písomnej časti konania a pojednávaním, sa nedá vysvetliť ani povahou a zložitosťou veci a ani jej kontextom.

85 Z úvah uvedených v bode 81 tohto rozsudku však vyplýva, že druhú časť tohto odvolacieho dôvodu treba zamietnuť.

86 V dôsledku toho musí byť tretí odvolací dôvod zamietnutý v celom rozsahu.

O štvrtom odvolacom dôvode založenom na porušení článku 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu v znení uplatniteľnom v konaní pred Všeobecným súdom

87 Svojím štvrtým odvolacím dôvodom odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd porušil článok 87 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu v znení uplatniteľnom v spore vo veci samej tým, že zaviazal spoločnosť PROAS na náhradu trov konania, hoci vzhľadom na skutočnosť, že obaja účastníci konania nemali vo veci úspech, mal rozdeliť náhradu trov konania medzi nich.

88 V tomto ohľade z ustálenej judikatúry vyplýva, že v prípade zamietnutia všetkých ostatných odvolacích dôvodov musia byť návrhy týkajúce sa údajnej protiprávnosti rozhodnutia Všeobecného súdu o trovách konania zamietnuté ako neprípustné na základe článku 58 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorého sa odvolanie nemôže týkať len výšky trov konania alebo povinnosti účastníka konania ich uhradiť (pozri v tomto zmysle uznesenie z 13. januára 1995, Roujansky/Rada, C-253/94 P, EU:C:1995:4, body 13 a 14, ako aj rozsudok z 2. októbra 2014, Strack/Komisia, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, bod 151).

89 Keďže odvolateľka nemala úspech v prvých troch dôvodoch svojho odvolania, posledný odvolací dôvod týkajúci sa rozdelenia trov konania, musí byť preto zamietnutý ako neprípustný.

90 V dôsledku toho je potrebné zamietnuť odvolanie v celom rozsahu.

O trovách

91 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.

92 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na odvolacie konanie účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

93 Keďže Komisia navrhla zaviazať PROAS na náhradu trov konania a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Productos Asfálticos (PROAS) SA je povinná nahradiť trovy konania.

Podpisy